

Temel HTML Eğitimi

Erman Yükseltürk

HTML Nedir?

- 1980 yılında <u>CERN</u>'de görevli olan Tim Berners-Lee, CERN araştırmacılarının bilgilerini ve dökümanlarını birbirleriyle paylaşabilmeleri için bir sistem olması gerektiğine inanıyordu. Bu yüzden prototip olarak **ENQUIRE** isimli sistemi önerdi.
- 1989 yılına gelindiğinde internet tabanlı sistemin ilk temellerini yine aynı isim Tim Berners Lee attı.
- 1990 yılında **HTML** işaretleme dilini geliştirmesinden sonra World Wide Web (**WWW**) sistemini kurmuştur.
- Bu şekilde CERN'de bilgi paylaşımını kolaylaştırma amacı doğrultusunda ortaya çıkan **HTML** günümüzde hayatımızın vazgeçilmezi olan internetin başlıca temelini oluşturmuştur.

HTML Nedir?

- HTML, bir programlama dili olarak tanımlanamaz.
- Zira **HTML** kodlarıyla kendi başına çalışan bir program yazılamaz.
- Ancak bu dili yorumlayabilen programlar aracılığıyla çalışabilen programlar yazılabilir.
- Programlama dili denilememesinin nedeni tam olarak budur.
- Temel gereği: yazı, görüntü, video gibi değişik verileri ve bunları içeren sayfaları birbirine basitçe bağlamak, buna ek olarak söz konusu sayfaların web tarayıcısı yazılımları tarafından düzgün olarak görüntülenmesi için gerekli kuralları belirlemektir.

Java Script NEDİR?

- JavaScript ≠ JAVA
- Script kendi başına çalışmayan, web sayfalarının HTML kodlarına eklenerek onlara çeşitli işlevler yaptıran program parçacıklarıdır.
- Netscape firması tarafından C dili kullanılarak türetilen bir programlama dilidir.
- JAVA ise Delphi firması tarafından geliştirilen gerçek bir programlama dilidir.
- JavaScript dili istemci taraflı (client-side) script dilidir.
- Web sayfalarında dinamik içerik sağlamak ya da kullanıcılarla iletişim kurmak için kullanılır.
- Genellikle HTML sayfalarında kullanıcı kontrolleri eklemek, formları kontrol etmek, hesaplamalar yapmak gibi işler için kullanılır.

XML NEDIR?

- Bağımsız bir kuruluş olan W3C (World Wide Web Consortium) organizasyonu tarafından tasarlanan ve herhangi bir kurumun tekelinde bulunmayan XML (eXtensible Markup Language), kişilerin kendi sistemlerini oluşturabilecekleri, kendi etiketlerini tanımlayarak çok daha rahat ve etkin programlama yapabilecekleri ve bu belirlenen etiketleri kendi yapıları içerisinde standardize edebilecekleri esnek, genişleyebilir ve kolay uygulanabilir bir meta dildir.
- XML bilgiyi tanımlayan ve web'te bilgi alış verişi için kullanılan standard bir biçimdir.
- Çok farklı tipteki verileri orijinal formatlarında tek bir havuzda tutabilen **XML**, bilgiye hızlı, kolay ve ortamdan bağımsız olarak erişebilme imkanı sunar.
- Öncelikle veri transferinin kolaylaşmasını ve verinin içerik bilgisiyle saklanabilmesini hedefleyen **XML**, içerik ve sunum bilgilerini birbirinden ayırır.

HTML Nedir?

- HTML, Hyper Text Markup Language'in kısaltmasıdır.
- HTML çeşitli anlamlara gelen kodlamalar (tag) ve düz metinden oluşur.
- Bu kodlar ancak bir **Web Browser** (Internet Explorer, Firefox) tarafından anlamlı hale getirilebilir.
- Bu kodla yazılmış dosyaların uzantıları genellikle **html** ya da **htm**'dir. HTML, en basit yolla bir **not defteri** ile yazılabilir.


```
<html>
<html>
<head>
<title>Benim Sayfam</title>
</head>
BAŞLIK

<body>
Bu benim ilk sayfam...

</body>

</html>
GÖVDE
```

HTML Etiketleri

- HTML etiketleri, HTML öğelerini belirtmek için kullanılır.
- HTML etiketleri 2 karakter ile sınırlanır. < ve >
- HTML etiketleri çift olarak kullanılır. Örn: Bu metin koyu fonttadır.
- Bu çiftlerden birincisine **başlama etiketi**, ikincisine ise **bitiş etiketi** denir.
- HTML etiketleri büyük/küçük harfe duyarlı değildir, yani
 ve aynı görevi görür.

HTML Etiketleri

- HTML dilindeki en önemli etiketleri:
 - Başlıklar
 - Paragraflar
 - Satır atlama

• Başlıklar <h1> ve <h6> dahil olmak üzere aradaki tüm rakamlar kullanılarak tanımlanabilir. <h1> en büyük puntoyu belirtirken, <h6> ise en küçük puntoyu belirtir.

```
<h1> Bu bir başlık </h1>
<h2> Bu bir başlık </h2>
<h3> Bu bir başlık </h3>
<h4> Bu bir başlık </h4>
<h5> Bu bir başlık </h5>
<h6> Bu bir başlık </h6>
```


HTML Etiketleri- Paragraflar

• Paragraflar etiketi ile belirtilir.

```
 Bu bir paragraf
```

Bu da başka bir paragraf

NOT: Etiketleri kapatmayı unutmayın!

Bu bir paragraf

Bu da başka bir paragraf

HTML Etiketleri- Satır Atlama

• Satır atlamak için
br> etiketi kullanılır. Ancak bu etiketin yeni bir paragraf açmadığını da unutmayınız.

Bu
br>bir
cok satırlı paragraftır.

• Yorum satırları HTML kaynak kodu içerisine programcıların hangi satırın ne iş gördüğünü anlatmak için kullanılır. Bu satırlar, sayfa browser'da görüntülenirken dikkate alınmazlar.

<!-- Bu bir açıklama -->

HTML Parametreler (Nitelikler)

• HTML etiketleri parametrelere sahip olabilir. Parametreler, HTML öğelerine, ek özellikler eklenmesini sağlar. Parametreler daima isim/değer çiftleri arasında gelir: name="value".

```
<h1> başlık belirtir.
```

<h1 align="center"> başlık belirtmesinin yanında, metinin ortalanacağını da belirtir.

<body> HTML'in body kısmını belirtir.

 body bgcolor="yellow"> Body kısmını belirtmekle beraber, arkaplan renginin de sarı olacağını belirtir.

HTML Metin Biçimlendirme

• HTML, metini koyu veya itelik yapmak için bir çok tanımlama biçimi barındırır.

Tag	Açıklama		
	Koyu metin		
 big>	Büyük metin		
	Vurgulanmış metin		
<i>></i>	İtalik metin		
<small></small>	Küçük metin		
	Güçlü metin		
	Alt indis metini		
	Üst indis metini		
<ins></ins>	Altı çizili metin		
	Üstü çizili metin		

• HTML içinde bazı karakterler ("<" gibi) kaynak kodlarda yazılarak ekranda görüntülenmesi sağlanamaz. Bu tip karakterleri görüntüleyebilmek için bazı özel karakterler kullanılır.

En Çok Kullanılan Özel Karakterler

Sonuç	Açıklama	Özel karakterleri	Numaralı Hali
	Fazladan boşluk		% #160;
<	Küçüktür	<	% #60;
>	Büyüktür	>	% #62;
&	Ve	&	% #38;
"	Alıntı	"	% #34;
1	apostorof	'	% #39;

HTML Bağlantılar (Links)

• HTML başka sayfalara kendi üzerinden bağlantı kurmak için hyperlink özelliğini kullanılır.

<a> Etiketi ve href parametresi

HTML başka bir dökümana link oluşturmak için <a> etiketini kullanır.

Örnekler:

ODTU-SEM

Bize e-mail göndermek için buraya tıklayın

- Bazı durumlarda (özellikle uzun sayfalarda) sayfanın belirli bir bölümüne link vermek gerekebilir. Bunun için name="" özelliğinden yararlanırız. Böyle durumlarda href="" özelliği kullanılmaz.
- Öncelikle sayfa içinde bağlantı vereceğimiz yere giderek
 şeklinde yer imimizi belirtiyoruz. Böylece sayfanın bu kısmını işaretledik. Şimdi bu işarete link vermek için sayfa içerisinde başka bir yerde (en aşağıda ya da en yukarıda olabilir)
 (metin) şeklinde işaretlediğimiz yere link veriyoruz.

Sayfa Başı

HTML Çerçeveler

- Çerçeveler sayesinde aynı tarayıcı penceresinde birden fazla HTML dökümanı görüntüleyebilirsiniz. Her HTML dökümanı bir çerçeve (frame) ve her çerçeve birbirinden bağımsız olur.
- Html sayfalarında ise; **Frame, İframe, frameset, noframe** etiketleri kullanılmaktadır.

```
<html>
<frameset cols="25%,75%">
  <frame src="frame_a.htm">
  <frame src="frame_b.htm">
  </frameset>
</html>
```

```
<html>
<frameset rows="25%,50%,25%">
  <frame src="a.htm">
   <frame src="b.htm">
   <frame src="c.htm">
  </frameset>
  </html>
```


HTML Çerçeveler-iframe

• Iç içe çerçeveler çizmek; iframe

```
<html>
<body>
<iframe src="a.htm" width="200" height="200"></iframe>
Bazı tarayıcılar iframes desteklemiyor olabilir
</body>
</html>
```

HTML Tablolar

- HTML ile kenarlıklı ve kenarlıksız tablolar yapabilirsiniz. Tablolar metinlerinizin ve resimlerinizin hizalı olmasını sağlar
- Tablolar etiketi ile başlar. Tablolar etiketi ile satırlara bölünür ve her satır da etiketi ile sütunlara bölünür. Bir tablo hücresi metinler, resimler, listeler, paragraflar, formlar, yatay çizgiler, tablolar vs. içerebilir.

```
Tablo
>
        Tablo başlığı
Satir
<
        Hücre
<caption> Manşet
<colgroup> Hücre grupları
        Sütun genişliği
<col>
<thead> Tablo başı
 Tablo body özelliği
<tfoot>
        Tablonun en alt kısmı
```



```
satır 1, hücre 1
               Başlık
satır 1, hücre 2
               Başka Başlık
satır 2, hücre 1
satır 2, hücre 1
satır 2, hücre 2
```

HTML Listeleme

- Html sayfalarımızdaki yazılarımızı 'Sıralı, Sırasız ve Tanımlama(Açıklama)' olarak listelememizi sağlar.
 - Sıralı Listeleme
 - Sırasız Listeleme
 - Tanımlama Listeleri

```
      ⟨ol⟩
      ⟨ul⟩
      ⟨dl⟩

      ⟨li⟩Kahve⟨/li⟩
      ⟨dt⟩Kahve⟨/dt⟩

      ⟨li⟩Süt⟨/li⟩
      ⟨dd⟩ Soguk içecek⟨/dd⟩

      ⟨/ol⟩
      ⟨/dl⟩
```


• HTML sayfalarınıza resim ekleyebilirsiniz. Sayfanızda bir resim görüntüleyebilmek için "src" parametresini kullanırız.

```
<img src="resim yolu">
<img src="dosyalar/banner.jpg">
<img src="http://www.metu.edu.tr/themes/odtu/images/odtu-lang-en.png">
<img src="home.gif" alt="Ana Sayfa">
```


• HTML sayfalarında arka plan (background) rengimizi veya arka plan resmimizi oluşturmamızı sağlar.

"bgcolor" ve "background" kullanılan parametreleridir. bgcolor ile arka plan rengi, background ile de bir arka plan resimi belirtebilirsiniz.

```
<body bgcolor="#000000"> <body bgcolor="red">
```

```
<body background="ornekler/background.jpg"> <body background="http://www.ceng.metu.edu.tr/~erman/tbmm/logo3.gif">
```

HTML Formlar

• HTML Formları kullanıcının klavye ile girdiği bilgileri işlemek için kullanılır.

```
<form action="test.php" method="POST" name="testform">
<input type="hidden" name="count" value="3" />
Kullanici Ad:<input type="text" name="username" size="10" /><br/>br />
Sifre:<input type="password" name="pass" size="10" /><br />
Cinsiyet: <input type="radio" name="cinsiyet" value="fmale" />bayan
<input type="radio" name="cinsiyet" value="male" />bay <br/>>
Hangi Müzisyenleri Seviyorsunuz ?<br/>
<input type="checkbox" name="music" value="nazan" />Nazan Oncel<br/><br/>>
<input type="checkbox" name="music" value="leman" />Leman San<br/><br/>>
<input type="checkbox" name="music" value="duman" />Duman<br/><br/>>
File Seç:<input type="file" name="selectFile" /><br />
Mesaj Yaz:<br/>

V<textarea name="message" cols=20 rows=20>

<input type="submit" value="Gönder">
</form>
```

HTML Media

- Video
 - Avi, Wmv, Mpeg, Mov, ram, swf, mp4
- Ses
 - Midi, ram, wav, wma, mp3


```
<html>
<body>
<a href="song.mp3">Play Song</a>
<a href="liar.wav">Play Text</a>
<script type="text/javascript" src="http://mediaplayer.yahoo.com/js">
</script>
</body>
</html>
<html> <body>
<audio controls="controls">
 <source src="song.mp3" type="audio/mpeg" />
 <source src="song.ogg" type="audio/ogg" />
<embed height="50px" width="100px" src="song.mp3" />
</audio>
</body></html>
```



```
<html>
<body>
<video width="320" height="240" controls="controls">
 <source src=''movie.ogg'' type=''video/ogg'' />
 <source src="movie.mp4" type="video/mp4" />
 <source src="movie.webm" type="video/webm" />
<object width="320" height="240" src="movie.mp4">
<embed width="320" height="240" src="movie.swf">
Your browser does not support video
</embed>
</object>
</video>
</body>
</html>
```


• Embed, Object etiketleri

```
<embed src="intro.swf" height="200" width="200"/>
<object data="intro.swf" height="200" width="200"/>
<iframe width="420" height="345"
src="http://www.youtube.com/embed/XGSy3_Czz8k">
</iframe>
```